

TỔNG GIÁO PHẬN HÀ NỘI ARCHDIOCESE OF HANOI

LỜI GIỚI THIỆU

Quý vị thân mến,

Chúng ta vinh dự được sống trong một xã hội phát triển không ngừng ở nhiều lãnh vực khác nhau. Đây là những điều kiện tốt để cải thiện cuộc sống và đáp những nhu cầu tinh thần và vật chất của con người. Trong lãnh vực công nghệ, sự ra đời của AI (trí tuệ nhân tạo) đã đưa nhân loại tiến tới một tầm cao mới. Không ai có thể phủ nhận những công dụng tích cực của hình thức công nghệ mới này. AI có thể thay thế con người, giúp tinh giản nhân sự, bảo đảm tính nhanh nhạy và thời sự của những thông tin. Tuy vậy, AI cũng tạo nên một nỗi lo lắng nơi nhiều người, vì nó có thể làm nhiều loạn thông tin, định hướng dư luận theo những cái nhìn chủ quan. Những băn khoăn này cũng được đặt ra trong lãnh vực đạo đức lương tâm và Giáo lý Thần học.

Truyền thống Ki-tô giáo luôn coi trí tuệ là món quà quý giá mà Thiên Chúa ban cho con người, vì con người được tạo dựng “theo hình ảnh của Thiên Chúa”. Hội Thánh Công giáo cũng luôn ủng hộ và khuyến khích áp dụng những tiến bộ trong khoa học, công nghệ, nghệ thuật và các nỗ lực của con người, đồng thời coi những lĩnh vực này như sự cộng tác giữa con người với Thiên Chúa để hoàn thiện công trình sáng tạo hữu hình.

Với sứ mạng bảo toàn Chân lý và đồng hành với con người ở mọi thời đại, Hội Thánh Công giáo đã sớm nắm bắt vấn đề, đưa ra những quan điểm và hướng dẫn cho Dân Chúa về công nghệ AI. Trước hết phải kể đến Đức Giáo Hoàng Phan-xi-cô. Rất nhiều lần ngài đã trình bày quan điểm của mình về công nghệ AI. Ngài khẳng định: “Trí tuệ nhân tạo phải là công cụ chống nghèo đói, bảo vệ ngôn ngữ văn hóa và phát triển bền vững. Đừng quên rằng chỉ có trái tim con người mới có thể khai mở ý nghĩa sự hiện hữu của chúng ta...trái tim không bao giờ lừa dối, trong khi các thuật toán có thể được sử dụng để thao túng và đánh lừa” (Sứ điệp gửi Tổng thống Pháp Emmanuel Macron nhân Hội nghị Thượng đỉnh về AI, ngày 11/2/2025).

Trước đó, ngày 28/01/2025, Văn phòng Tòa thánh cho công bố tài liệu “Antiqua et Nova” của Đức Thánh Cha Phan-xi-cô. Nội dung của kiện này nhấn mạnh đến mối tương quan giữa trí thông minh nhân tạo và trí tuệ con người, suy ngẫm về những cơ hội và thách thức của tiến bộ công nghệ, đặc biệt là trí thông minh nhân tạo AI và kêu gọi con người xã hội “sử dụng nó với trách nhiệm” dựa trên những suy tư về mặt đạo đức và nhân học. “Công nghệ là điều thiện nếu được sử dụng đúng, nhưng nó trở nên nguy hiểm nếu con người đánh mất mục đích cuối cùng là sự sống con người và vinh quang Thiên Chúa” (Laudato Si’, số 107–114).

Phát biểu trong phiên họp chung hội nghị thượng đỉnh G7 về trí tuệ nhân tạo tổ chức tại Borgo Egnazia ngày 14/6/2024, Đức Phan-xi-cô nhấn mạnh: “Cần phải luôn nhớ rằng, theo một cách nào đó và với những phương pháp mới này, máy móc có thể tạo ra các lựa chọn thuật toán. Những gì máy làm là đưa ra lựa chọn kỹ thuật trong số nhiều khả năng và dựa trên các tiêu chí được xác định rõ ràng hoặc dựa trên các suy luận thống kê. Trong khi đó, con người không chỉ lựa chọn mà trong thâm tâm, con người còn có khả năng quyết định. Quyết định là một yếu tố mà chúng ta có thể xác định là mang tính chiến lược hơn của sự lựa chọn và cần có sự đánh giá thực tế”.

Đức Giáo Hoàng Lê-ô XIV cũng đồng quan điểm với vị tiền nhiệm của mình. Ngài đã gọi AI là “thách đố luân lý lớn nhất của thời đại chúng ta”. Khi chọn tên hiệu của mình là Lê-ô XIV, có thể vị Giáo Hoàng người Hoa Kỳ muốn nhắc đến truyền thống xã hội của Hội Thánh trong thời đại mới phải đối diện với nhiều thách đố, tương tự như thông điệp “Rerum novarum” của Đức Lê-ô XIII giữa cách mạng công nghiệp, nhằm bảo vệ nhân phẩm, công bằng và nguồn lao động trước cuộc cách mạng AI.

Mặc dù đều nhấn mạnh đến những hiệu quả tích cực, Hội Thánh cũng cảnh báo người sử dụng AI phải thận trọng. Bởi lẽ AI không phải là con người mà chỉ là một thiết bị máy móc. Con người có trái tim và lương tâm, biết phân định phải trái đúng sai. Con người cũng có trách nhiệm đưa ra những quyết định quan trọng cho hiện tại và tương lai đời mình, cũng như cho những hành động có ảnh hưởng đến xã hội và môi trường cuộc sống. Con người điều khiển AI chứ không phải là nô lệ của loại hình công nghệ này. Khi được sử dụng đúng đắn, AI sẽ giúp con người sống trọn vẹn ơn gọi của mình trong tự do và trách nhiệm. “AI không thể thay thế con người. Nó không có linh hồn, lương tâm hay khả năng yêu thương. Nó chỉ là công cụ, và công cụ phải luôn được phục vụ cho sự sống và nhân phẩm.” (Antiqua et Nova, số 3)

Việc sử dụng AI trong nhiệm vụ giảng thuyết và dạy Giáo lý của Hội Thánh là một vấn đề quan trọng được đặt ra. Đây đó đã có những linh mục nhờ AI soạn bài giảng thánh lễ Chúa nhật, mà thiếu phân định về chất lượng nội dung và tính chính xác thần học. Chúng ta cần sử dụng và khai thác những công nghệ hiện đại, nhưng phải có sự sàng lọc và tránh lạm dụng. Nhiệm vụ này, ngoài việc đặt nền tảng trên Lời Chúa, còn phải tuân theo hướng dẫn của Huấn quyền Hội Thánh. Trong bối cảnh “bội thực” về thông tin và thật giả lẫn lộn, cần lắm những chuyên viên nghiên cứu và đề ra những nguyên tắc hướng dẫn, để các linh mục, tu sĩ, giáo lý viên và anh chị em tín hữu có thể áp dụng AI với sự phân định khôn ngoan, nhờ ơn soi sáng của Chúa Thánh Thần.

Tôi hân hạnh được biết ông Phao-lô Phạm Xuân Khôi từ nhiều năm, và vẫn thường xuyên đọc những bài giáo lý của các Đức Thánh Cha trong những cuộc tiếp kiến chung thứ Tư hàng tuần tại Rô-ma, được ông chuyển ngữ sang Việt ngữ. Là thành viên của Ủy ban Giáo lý Việt Nam tại Hoa Kỳ và chuyên đào tạo giáo lý viên cho Tổng Giáo phận Galveston-Houston (Hoa Kỳ), ông Phạm Xuân Khôi là một cây viết quen thuộc

đôi với các độc giả người Việt, trong và ngoài nước. Ông cũng đã nỗ lực dịch thuật nội dung chương trình “Phục hưng Thánh Thể” do Hội đồng Giám mục Hoa Kỳ phát động trong toàn nước Mỹ (Quý Độc giả có thể ghé thăm phuchungthanhthe.org). Hiện nay ông là webmaster của Website giaoly.org của Ủy Ban Giáo Lý Việt Nam tại Hoa Kỳ. Một Ủy Ban chuyên phục vụ các cộng đồng Công giáo Việt Nam tại Hoa Kỳ trong việc đào tạo giáo lý viên về dạy giáo lý và Việt ngữ để duy trì đức tin nền văn hoá Việt Nam. Ủy ban này do Cha Giu-se Nguyễn Việt Hưng và một nhóm thiện nguyện phụ trách. Ủy ban đã tái thiết kế Website: giaoly.org cho thích hợp với thời đại AI, mang tên **“Dạy Giáo lý & Phúc Âm hóa trong thời đại AI” (Catechesis & Evangelization on the Age of AI)**. Ngoài việc chia sẻ kiến thức về AI và phương pháp sử dụng có hiệu quả, trang web này cũng cung cấp các bài về Giáo lý và Thần học, và đưa ra những gợi ý hướng dẫn cụ thể cho việc sử dụng hình thái công nghệ thông minh này cho phù hợp với giáo lý của Hội Thánh và hướng dẫn của Huấn Quyền. Rất nhiều độc giả đã tìm thấy nơi đây những câu trả lời và hướng dẫn hữu ích cho đời sống đức tin.

Là độc giả thường xuyên theo dõi nội dung các buổi hội thảo và chia sẻ giáo lý, tôi hân hạnh giới thiệu trang giaoly.org với quý Độc giả bốn phương. Với những dẫn chứng từ Sách Giáo lý của Hội Thánh Công giáo và Huấn quyền của Hội Thánh, hy vọng Website này sẽ cung cấp cho quý Độc giả những câu trả lời ở mọi trình độ Giáo lý, đồng thời sẽ là điểm gặp gỡ huynh đệ của những người thao thức sống đức tin và giới thiệu đức tin cho thế giới hôm nay.

Nguyện xin Chúa chúc lành cho Ủy Ban Giáo Lý Việt Nam tại Hoa Kỳ và quý Độc giả. Xin Ngài ban ơn soi sáng cho tất cả chúng ta.

Hà Nội, ngày 10 tháng 7 năm 2025

+Giu-se Vũ Văn Thiên
Tổng Giám mục Hà Nội